

PIVOT^{4A} LEARNER'S MATERIAL

IKALAWANG MARKAHAN
MAPEH (Arts)

G3

DepEd CALABARZON
Curriculum and Learning Management Division

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
Hindi to magbili

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayumpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang kanilang karapatang-aring. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot ng Kagawaran.

Ang modyul na ito ay masusing sinuri at niribisa ayon sa pamantayan ng DepEd Regional Office 4A at ng Curriculum and Learning Management Division CALABARZON. Ang bawat bahagi ay tiniyak na walang nilabag sa mga panuntunan na isinasaad ng Intellectual Property Rights (IPR) para sa karapatang pampagkatuto.

Mga Tagasuri

MAPEH (Arts)

Ikatlong Baitang

Job S. Zape, Jr.
PIVOT 4A SLMs Instructional Design & Development Lead

Maria Andrea B. Adao
Content Creator & Writer

Eugene Ray Santos
Internal Reviewer & Editor

Fe M. Ong-ongowan & Hiyasmin D. Capelo
Layout Artist & Illustrator

Alvin G. Alejandro & Melanie Mae N. Moreno
Graphic Artist & Cover Designer

Ephraim L. Gibas
IT & Logistics

Earvin Christian T. Pelagio, Komisyon sa Wikang Filipino
External Reviewer & Language Editor

Inilathala ng: Kagawaran ng Edukasyon Rehiyon 4A CALABARZON
Patnugot: **Wilfredo E. Cabral**
Pangalawang Patnugot: Ruth L. Fuentes

Gabay sa Paggamit ng PIVOT 4A Learner's Material

Para sa Tagapagpadaloy

Ang modyul na ito ay inihanda upang makatulong sa ating mga mag-aaral na madaling matutuhan ang mga aralin sa asignaturang **MAPEH (Arts)**. Ang mga bahaging nakapaloob dito ay sinigurong naaayon sa mga ibinigay na layunin.

Hinihiling ang iyong paggabay sa ating mga mag-aaral para sa paggamit nito. Malaki ang iyong maitutulong sa pag-unlad nila sa pagpapakita ng kakayahang may tiwala sa sarili na kanilang magiging gabay sa mga sumusunod na aralin.

Salamat sa iyo!

Para sa Mag-aaral

Ang modyul na ito ay ginawa bilang sagot sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong mabigyan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anomang marka o sulat ang anomang bahagi nito. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga gawain sa pagkatuto.
2. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat gawain.
3. Maging tapat sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
4. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
5. Punan ang **PIVOT Assessment Card for Learners** sa pahina 38 sa pamamagitan ng akmaing simbolo sa iyong Lebel ng Performans pagkatapos ng bawat gawain.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagpadaloy kung tapos nang sagutin ang lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang iyong guro o tagapagpadaloy. Maaari ka ring humingi ng tulong sa iyong magulang o taga pag-alaga, o sinomang mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami na sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakukuha ka ng malalim na pang-unawa. Kaya mo ito!

Mga Bahagi ng PIVOT 4A Modyul

	K to 12 Learning Delivery Process	Nilalaman
Panimula (Introduction)	Alamin	Ang bahaging ito ay naglalahad ng MELC at ninanais na resulta ng pagkatuto para sa araw o linggo, layunin ng aralin, pangunahing nilalaman at mga kaugnay na halimbawa para makita ng mag-aaral ang sariling kaalaman tungkol sa nilalaman at kasanayang kailangan para sa aralin.
	Suriin	
Pagpapaunlad (Development)	Subukin	Ang bahaging ito ay nagtataglay ng mga aktibidad, gawain at nilalaman na mahalaga at kawili-wili sa mag-aaral. Ang karamihan sa mga gawain ay umiinog sa mga konseptong magpapaunlad at magpapahusay ng mga kasanayan sa MELC. Layunin nito na makita o matukoy ng mag-aaral ang alam niya, hindi pa niya alam at ano pa ang gusto niyang malaman at matutuhan.
	Tuklasin	
	Pagyamanin	
Pakikipagpalihan (Engagement)	Isagawa	Ang bahaging ito ay nagbibigay ng pagkakataon sa mag-aaral na makisali sa iba't ibang gawain at oportunidad sa pagbuo ng kanilang mga Knowledge Skills at Attitudes (KSA) upang makahulugang mapag-uugnay-ugnay ang kaniyang mga natutuhan pagkatapos ng mga gawain sa Pagpapaunlad o D. Inilalantad ng bahaging ito sa mag-aaral ang totoong sitwasyon/gawain sa buhay na magpapasidhi ng kaniyang interes upang matugunan ang inaasahan, gawing kasiya-siya ang kaniyang pagganap o lumikha ng isang produkto o gawain upang ganap niyang maunawaan ang mga kasanayan at konsepto.
	Linangin	
	Iangkop	
Paglalapat (Assimilation)	Isaisip	Ang bahaging ito ay maghahatid sa mag-aaral sa proseso ng pagpapakita ng mga ideya, interpretasyon, pananaw, o pagpapahalaga upang makalikha ng mga piraso ng impormasyon na magiging bahagi ng kaniyang kaalaman sa pagbibigay ng epektibong repleksiyon, pag-uugnay o paggamit sa alinmang sitwasyon o konteksto. Hinihikayat ng bahaging ito ang mag-aaral na lumikha ng mga estrukturang konseptuwal na magbibigay sa kaniya ng pagkakataong pagsama-samahin ang mga bago at dati ng natutuhan.
	Tayahin	

Ang modyul na ito ay nagtataglay ng mga pangunahing impormasyon at gabay sa pag-unawa ng mga Most Essential Learning Competencies (MELCs). Ang higit na pag-aaral ng mga nilalaman, konsepto at mga kasanayan ay maisasakatuparan sa tulong ng K to 12 Learning Materials at iba pang karagdagang kagamitan tulad ng Worktext at Textbook na ipagkakaloob ng mga paaralan at/o mga Sangay ng Kagawaran ng Edukasyon. Magagamit din ang iba pang mga paraan ng paghahatid ng kaalaman tulad ng Radio-based at TV-based Instructions o RBI at TVI.

Armonya sa Pagpinta

Aralin

I

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang matalakay ang mga prinsipyo ng armonya na makikita sa mga kulay ng tanawin sa kapaligiran, gayundin sa mga ipininta ng mga bantog na pintor na Filipino tulad nina Felix Hidalgo, Fernando Amorsolo, Jonahmar Salvosa, Araceli Dans, Jorge Pineda, at Agustin Goy.

Ang pagpipinta ay isang kasanayan ng pagpapahid ng pintura o kulay na pangguhit sa pang-ibabaw libo-libong taon na ang nakalipas. Ang gámit na pangguhit ay kadalasang inilalagay sa isang brush, ngunit maaari ding gamitin ang iba pang kagamitan tulad ng mga kutsilyo, espongha, at **airbrushes**.

Ito ang proseso ng paggamit ng pintura upang maipahayag ang mga kaisipan at emosyon. May iba't ibang pamamaraan o teknik ang mga pintor upang makabuo ng sariling mga malikhaing sining.

Ang **Harmony** ay isang prinsipyo ng sining na makikita sa kulay, hugis, at testúra sa ating kapaligiran. Nagkakaroon ng armonya sa ipininta kapag kalugod-lugod sa paningin ang pagkakaayos ng mga kulay. Ito ay nalilikha sa pamamagitan ng paggamit ng mga kombinasyon ng mga kulay sa "**color wheel**."

Ilan sa mga sikát na pintor na Filipino ay pinahahalagahan ang ginawa dahil sa estilo ng kanilang pagpipinta ay kitang-kita ang prinsipyo ng armonya. Ang kombinasyon ng mga kulay, hugis, testúra ay magkakaugnay, nagkakasundo, at maganda sa paningin.

Talakayin natin ang ipininta nina Felix Hidalgo at Araceli Dans. Tignan ang pagkakaiba ng hugis, kulay, at testúra ng bawat larawan na nasa susunod na pahina. Isulat ang iyong obserbasyon sa iyong sagutang papel.

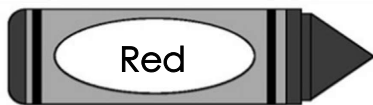

Dans's *Yakap ni Inay* (2015)

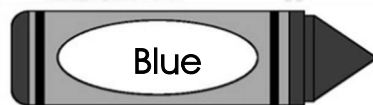

Hidalgo's *Houses in Brittany* (1901)

Ito ang mga Pangunahing Kulay (Primary Colors)

Pula (Red)

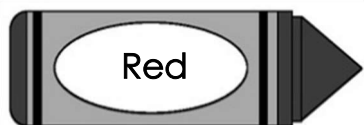

Asul (Blue)

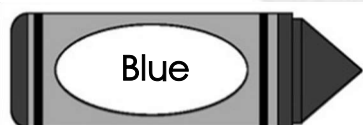
Dilaw (Yellow)

Maaari naman makabuo ng pangalawang kulay (secondary colors) sa pamamagitan ng paghahalo ng mga pangunahing kulay tulad ng nása larawan sa ibaba.

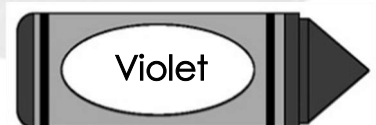
Pula (Red)

+

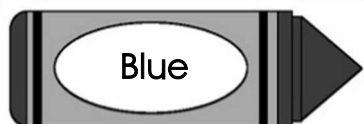

Asul (Blue)

=

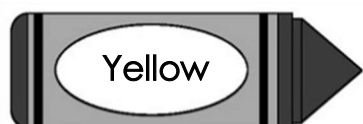

Lila (Violet)

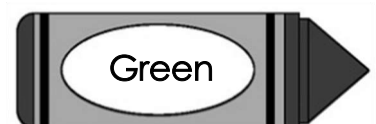
Asul (Blue)

+

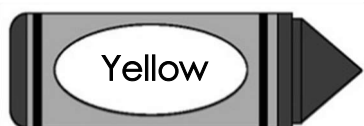

Dilaw (Yellow)

=

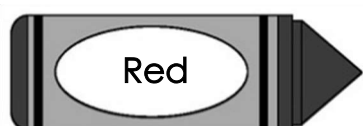

Berde (Green)

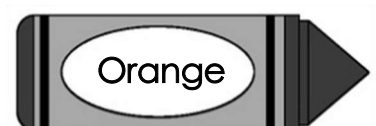
Dilaw (Yellow)

+

Pula (Red)

=

Kahel (Orange)

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Dumungaw sa inyong bintana. Siyasatin ang makikitang mga halaman sa paligid. Gumuhit ng limang (5) klase ng halaman, maaaring magkakapatong-patong nang bahagya ang mga iguguhit mong halaman. Kulayan mo ito gamit ang pangunahin at pangalawang kulay upang magkaroon ng armonya sa iyong pagpinta. Gawing gabay ang rubriks sa ibaba. Gawin mo ito sa iyong sagutang papel.

Lagyan ng tsek (✓) ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita.			
Pamantayan	Kitang-kita ang ebidensiya 3	May kaunting ebidensiya 2	Walang ebidensiya 1
Gumamit ba ako ng komplementaryong kulay upang maipakita ang armonya?			
Ang ipininta ko ba ay mula sa likas na bagay?			
Malaya ko bang naipadama ang aking damdamin sa aking ipininta?			
Natapos ko ba sa itinakdang oras ang gawain?			

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Suriin ang larawan sa ibaba. Sagutin ang sumusunod na tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Ano'ng masasabi mo sa larawan? Makatotohanan ba o hindi? Ipaliwanang ang iyong kasagutan.
2. Ano'ng pamagat na maaari mong ilagay sa larawang ito? Bakit?

Dans's *Pagsikat ng Araw* (2000)

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Suriin ang larawan sa ibaba. Sagutin ang sumusunod na tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Ano'ng masasabi mo sa larawan? Makatotohanan ba o hindi? Ipaliwanang ang iyong kasagutan.
2. Ano'ng pamagat na maaari mong ilagay sa larawang ito? Bakit?

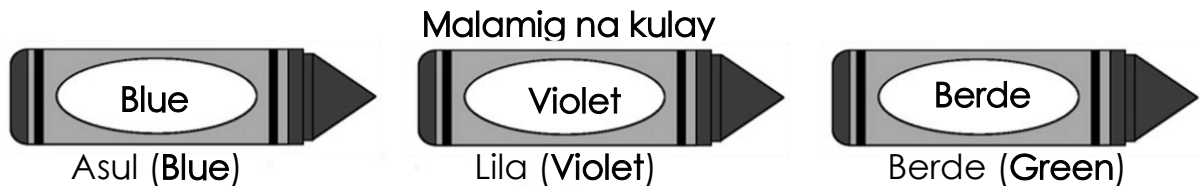
Salvosa's *Ocean Life*

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Mag-isip ka ng tanawin na napuntahan mo na at iguhit mo ito. Humingi ng tulong sa iyong kasama sa bahay. Maaari mong kulayan ng matingkad, mapusyaw, madilim, o maliwanag sa pagpipinta. Puwede kang gumamit ng water color, o kahit anong bagay sa pagpipinta. Gawing gabay ang rubrik sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

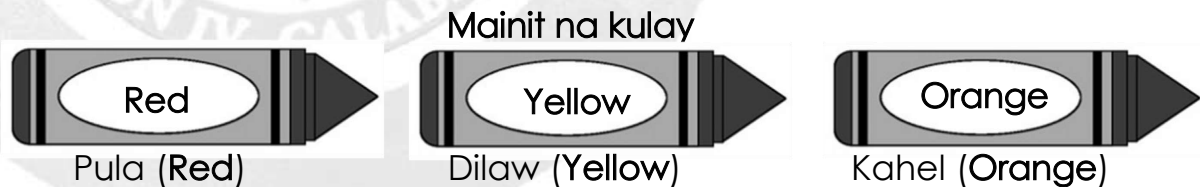
Lagyan ng tsek (✓) ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita.			
Pamantayan	Kitang-kita ang ebidensiya 3	May kaunting ebidensiya 2	Walang ebidensiya 1
Gumamit ba ako ng komplementaryong kulay upang maipakita ang armonya?			
Ang ipininta ko ba ay mula sa likas na bagay?			
Malaya ko bang naipadama ang aking damdamin sa aking ipininta?			
Natapos ko ba sa itinakdang oras ang gawain?			

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Gumuhit ng isang bagay o tanawin na malamig na kulay. Gawing gabay ang mga kulay sa ibaba. Humingi ng tulong sa iyong kasama sa bahay. Sagutin ang sumusunod na mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang iginuhit mo?
2. Ilarawan mo ang iyong naramdaman habang ginagawa mo ang pagpinta.
3. Ano'ng pamagat ang maaari mong ilagay sa ginawa mo? Bakit?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Gumuhit ng isang tanawin na ginagamitan lamang ng mainit na kulay. Gawing gabay ang mga kulay sa ibaba. Humingi ng tulong sa iyong kasama sa bahay. Sagutin ang sumusunod na mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang iginuhit mo?
2. Ilarawan mo ang iyong naramdaman habang ginagawa mo ang pagpinta.
3. Ano'ng pamagat na maaari mong ilagay sa ginawa mo? Bakit ?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Gumuhit ng isang simpleng tanawin. Kulayan ito gámit ang komplementaryong kulay. Gawing gabay ang rubrik sa ibaba.

Lagyan ng tsek (✓) ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita.			
Pamantayan	Kitang-kita ang ebidensiya 3	May konting ebidensiya 2	Walang ebidensiya 1
Gumamit ako ng komplementaryong kulay upang maipakita ang armonya.			
Ang ipininta ko ay mula sa likas na bagay.			
Malaya kong naipadama ang aking damdamin sa aking ipininta.			
Natapos ko sa itinakdang oras ang gawain.			

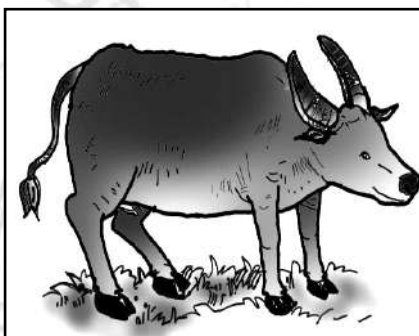
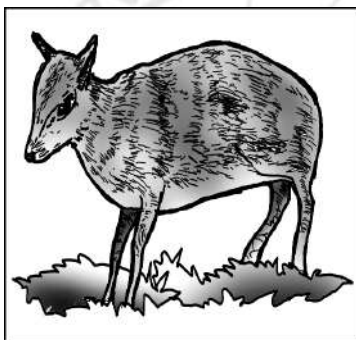

Buoin ang talata sa ibaba. Gawin ito sa sa iyong sagutang papel.

Ang _____ ay isang prinsipyo ng sining na makikita sa kulay, _____ at testúra sa ating kapaligiran. Nagkakaroon ng armonya sa ipininta kapag kalugod-lugod sa paningin ang pagkakaayos ng mga _____. Ito ay nalilikha sa pamamagitan ng paggamit ng mga kombinasyon ng mga kulay sa _____.

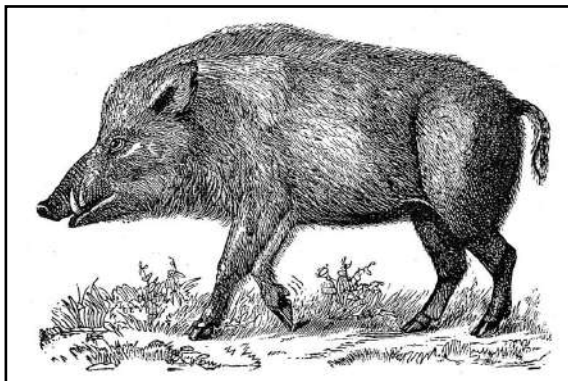
Pagkatapos ng araling ito, inaasahang matalakay na ang kalikasan ay mayaman kaya walang hayop ang magkapareho ng hugis, kulay, at balát.

Ilan sa mga rehiyon sa ating bansa ay mayaman sa mga hayop na may kakaibang kulay at balát. Tulad ng Tamaraw sa Mindoro, Pilandok ng Palawan at Banoy (**Philippine Eagle**) sa Davao. Ang mga hayop na ito ay may mga kaniya-kaniyang katangian na tumutulong upang maging maganda ang kapaligiran.

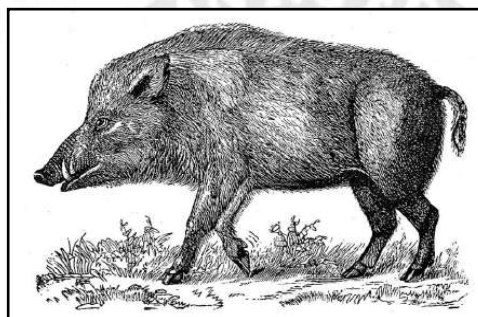
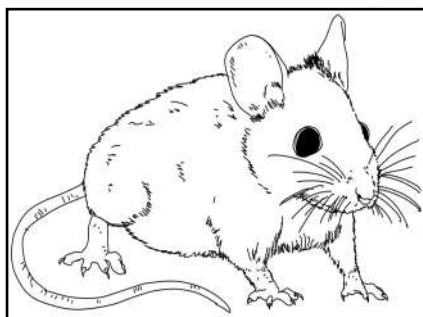
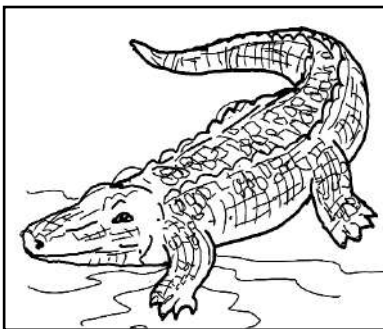
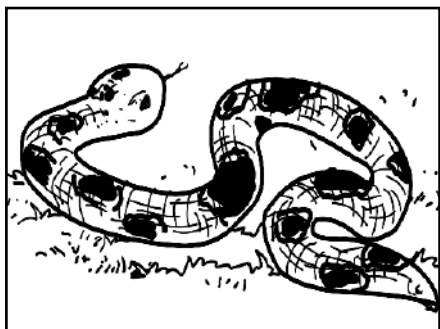

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Mag-isip ng 2 hayop na makikita sa iyong probinsiya o rehiyon. Ang unang iguguhit ay gagamitan ng krayola at ang ikalawang iguguhit ay gagamitan ng water color. Kung wala kang krayola ay kahit na ano'ng meron kang pangkulay sa bahay. Gawin ito sa kuwaderno.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Tingnan ang larawan at suriin ang balát ng baboy ramo. Nakita mo ba ang iba't ibang estilo ng pagguhit ng mga linya para maipakita ang testúra ng balát nitó? Gámit ang lapis, gumuhit ka ng hayop sa iyong sagutang papel. Lagyan mo ng linya para maging makatotohanan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Kilalanin ang testúra ng balát ng bawat hayop (magaspang, makinis, malambot, at matigas) na nasa ibaba. Iguhit ang mga ito. Maaari din itong kulayan. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Gumuhit ka ng 3 uri ng isda na magkakaiba ang hugis. Maari din itong kulayan. Gawing gabay ang rubrik sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Lagyan ng tsek (✓) ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita.			
Pamantayan	Kitang-kita ang ebidensiya 3	May konting ebidensiya 2	Walang ebidensiya 1
Ang aking guhit ay nagpapakita ng iba-ibang hugis upang maipakita ang iba-ibang uri ng isda.			
Malaya kong naipadama ang aking damdamin sa aking ipininta.			
Natapos ko sa itinakdang oras ang gawain.			

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Gumuhit ka ng tatlong (3) uri ng reptilya na magkakaiba ang testúra ng balát. Maaari mo itong kulayan. Gawing gabay ang rubrik sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Lagyan ng tsek (✓) ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita.			
Pamantayan	Kitang-kita ang ebidensiya 3	May konting ebidensiya 2	Walang ebidensiya 1
Ang aking guhit ay nagpapakita ng iba-ibang testura upang maipakita ang iba-ibang uri ng reptilya.			
Malaya kong naipadama ang aking damdamin sa aking ipininta.			
Natapos ko sa itinakdang oras ang gawain.			

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Isulat sa tsart ang mga pangalan ng hayop ayon sa testúra ng kanilang balát. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

ahas	palaka	buwaya	baboy	aso	isda
Kambing	kalabaw	daga	cheetah		

TESTÚRA NG BALÁT		
MATIGAS	MALAMBOT	MAKINIS

Punan ng tamang sagot ang patlang upang mabuo ang talata. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Ang ating bansa ay likas na _____ sa mga kakaibang hayop. Ang mga hayop na ito ay may kaniya-kaniyang _____ na tumutulong upang maging _____ ang kapaligiran. Mayroon din silang makukulay, iba't ibang _____ at hugis ng _____.

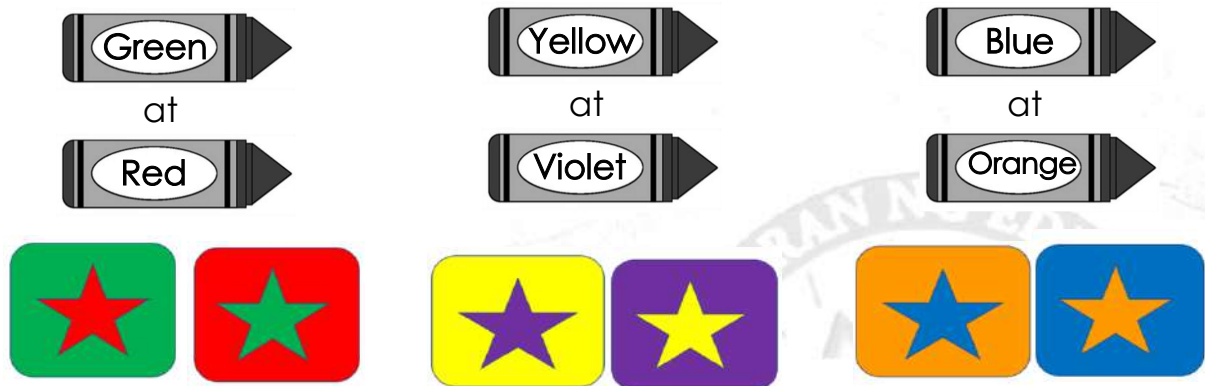
Komplementaryong Kulay at Hugis

Aralin

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang maipakita mo kung paano nalilikha ang armonya sa isang sining gámit ang komplementaryong kulay at hugis.

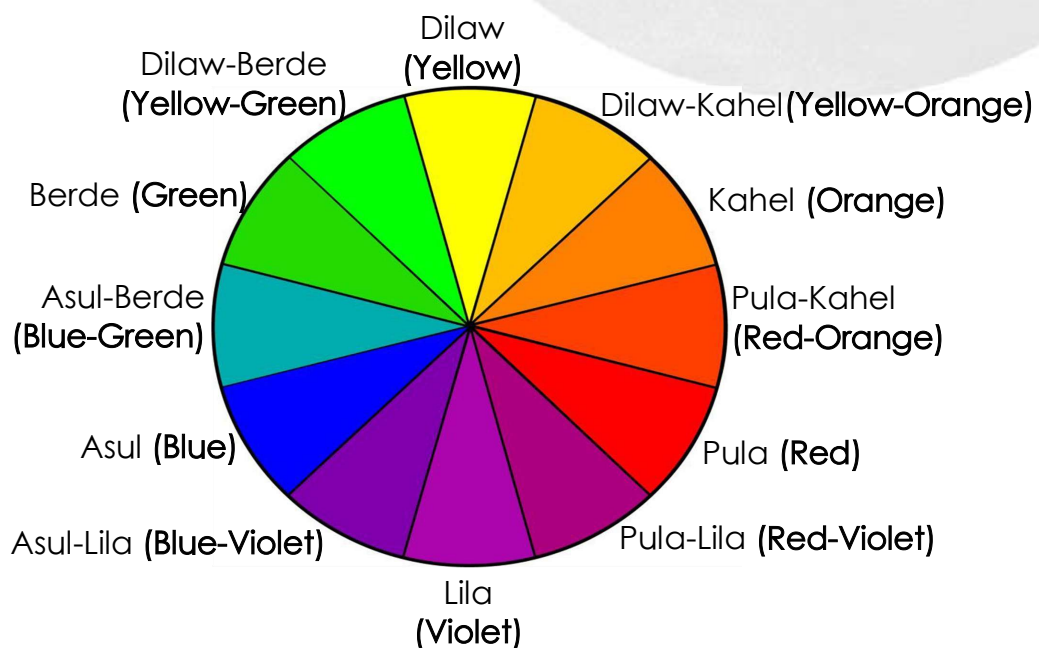
Ito ang mga kulay at hugis komplementaryo.

Sila ang mga kulay na magkakatatapat sa gulong ng kulay. Sila ang mga nagtutulungan na magkapares ng mga kulay. Kapuwa pareho ang lakas nila kapag tiningnan ng ating mga mata.

Halimbawa, sa gulong ng mga kulay, hindi kinakalaban ng pula ang katumbas nitóng berde, ang kakambal ng dilaw ay lila, habang kahel naman ang kaparehas ng bughaw.

Gulong ng Kulay (Color Wheel)

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Itala sa **Hanay A** ang limang bagay ng may kulay asul at limang bagay naman na kulay kahel sa **Hanay B**. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

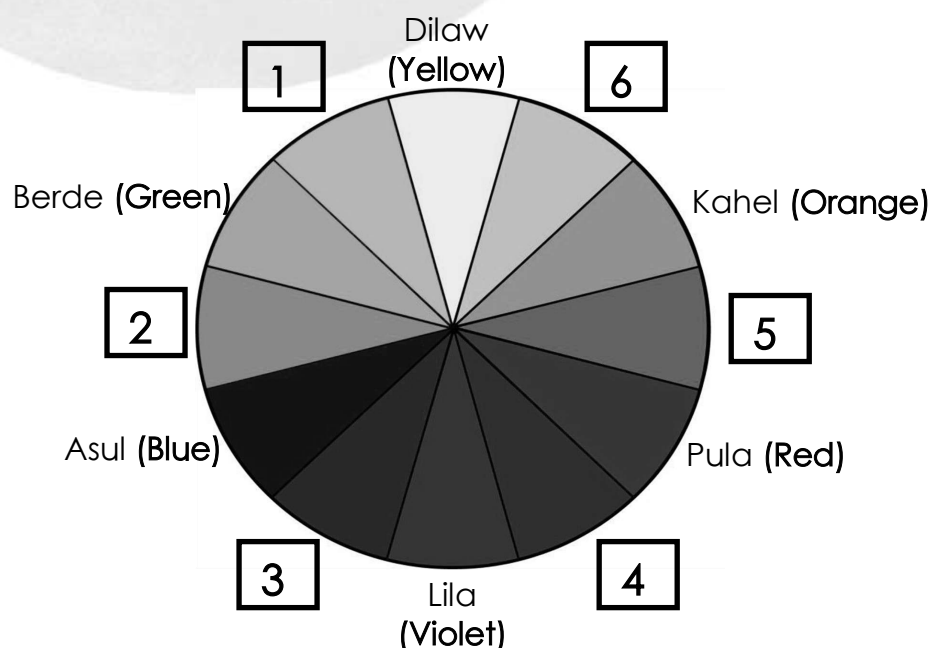
Hanay A Kulay Asul	Hanay B Kulay Kahel

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Isulat sa **Pangkat A** ang limang prutas na kulay pula at sa **Pangkat B** naman ang limang gulay na kulay berde. Isulat ito sa iyong sagutang papel.

Pangkat A Kulay Pula	Pangkat B Kulay Berde
--------------------------------	---------------------------------

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Iguhit ang color wheel sa iyong sagutang papel. Isulat ang tamang kulay sa bawat bilang. Maaari din itong lagyan ng matingkad na kulay.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Gumawa ng isang disenyo ng damit para sa batang babae at batang lalaki. Pumili sa mga komplementaryong kulay na ilalagay sa damit.

Tingnan ang rubrik sa ibaba. Sa gabay ng iyong kasama sa bahay palagyan ng tsek ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Pamantayan	Kitang-kita ang ebidensiya 3	May konting ebidensiya 2	Walang ebidensiya 1
Malinis ang pagkukulay sa larawan.			
Malinis ang pagguhit ng larawan.			
Tama ang kulay na ginamit.			
Natapos sa itinakdang oras ang gawain.			

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Punan ng tamang sagot ang patlang upang mabuo ang pangungusap. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Ang _____ kulay ang magkakatatap sa gulong ng kulay. Sila ang mga nagtutulungan na _____ng mga kulay. Kapuwa pareho ang lakas nila kapag tiningnan ng ating mga mata. Halimbawa, sa gulong ng mga kulay, hindi kinakalaban ng pula ang katumbas nitong _____, ang kakambal ng _____ ay lila, habang _____ naman ang kaparehas ng bughaw.

Pagguhit ng Prutas

Aralin

I

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang makaguguhit ka ng mga prutas habang sinusuri ang tunay na bagay na may iba't ibang hugis, kulay, at testúra.

Bahagyang pinagpapatong-patong ang pagguguhit ng mga prutas at pinipili ang tamang kulay na gagamitin.

Ang bansang Pilipinas ay mayaman sa iba ibang halaman. May mga halamang namumunga ng mga iba't ibang prutas na maaaring kainin. Ito ay nakapagbibigay ng lakas at sustansiya sa katawan.

Ang mga prutas ay maganda rin maging paksa sa pagguhit. Tingnan ang larawan sa ibaba. Suriing mabuti kung paano ipininta, inayos, at nabigyan ng buhay ang mga prutas.

Amorsolo's *Still Life of Tropical Fruits* (1928)

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Magtala ng limang prutas na madalas mong makita sa palengke. Humingi ng tulong ng iyong kasama sa bahay. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Tingnan ang larawan sa ibaba. Suriin kung paano isinabuhay, at inayos ang iginuhit na mga prutas. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Isulat ang mga prutas na ginamit.
2. Paano inayos ang mga prutas?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

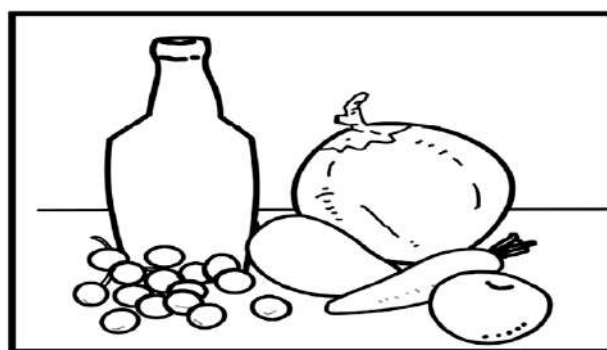

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Tingnan ang larawan sa ibaba. Suriin kung paano isinabuhay, inayos, at kinulayan ang iginuhit na mga prutas. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong

1. Isulat ang mga prutas na ginamit.
2. Paano inayos ang mga prutas?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Tingnan ang larawan sa ibaba. Iguhit ito sa malinis na papel. Maaari itong kulayan ayon sa kulay nitó.

Violet
Green

Yellow
Blue

Red
Orange

Gawain sa Pagkatuto Bilang 8: Iguhit ang mga napapanahong prutas sa inyong lugar. Humingi ng gabay sa nakatatanda. Kulayan ang mga prutas ayon sa aktuwal na kulay nitó.

Tingnan ang rubrik sa ibaba. Sa gabay ng iyong kasama sa bahay palagyan ng tsek ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Pamantayan	Kitang-kita ang evidensiya 3	May konting evidensiya 2	Walang evidensiya 1
Malinis ang pagkukulay sa larawan.			
Malinis ang pagguhit ng larawan.			
Tama ang kulay na ginamit.			
Natapos sa itinakdang oras ang gawain.			

Buoin ang talata sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Pagkatapos ng araling ito, nakaguhit na ako ng mga _____ habang sinusuri ang tunay na bagay na may iba't ibang _____, _____, at _____.

prutas	gulay	testura
hugis	makinis	kulay

Uri ng Kulay—Tint at Shade

Aralin

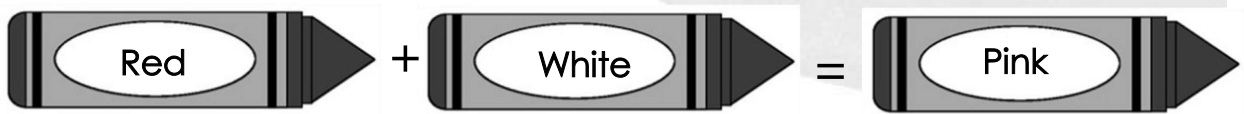

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang makalilikha ka ng bagong “**tints**” at bagong “**shades**” sa pamamagitan ng paghahalo ng dalawa o higit pang mga kulay.

Ang kulay ay magkakaiba. May mga kulay na maliwanag at madilim. Ang kaliwanagan o kadiliman ng kulay ay tinatawag na **valyu** o **value**.

Ang **tints** ay maliwanag ang **valyu** o **value** na nabuo sa pamamagitan ng paghahalo ng anumang kulay sa puti. Halimbawa, ang **pink** ay tint ng **red** at ang **light blue** ay tint ng **blue**. Samantalang ang **shades** ay ang madilim na **valyu** na nabuo sa pamamagitan ng paghahalo ng anumang kulay sa itim. Halimbawa ay ang “**maroon**” ay shade ng **red** at ang **navy** ay shade ng **blue**.

Tints of Color Red

Shades of Color Red

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Isulat sa kahon sa ibaba ang mga kulay na paghahaluin at ang maaaring kalabasan na **tint**. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Halimbawa: Red + White = Pink

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Isulat sa kahon sa ibaba ang mga kulay na paghahaluin at ang maaaring kalabasan na **shade**. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Halimbawa: Red + Black = Maroon

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Gumuhit ng isang tanawin at gamitan ng mga **tint** at **shade** na nalikha.

Tingnan ang rubrik sa ibaba. Sa gabay ng iyong kasama sa bahay palagyan ng tsek ang kolum na naaayon sa kakayahang ipinakita. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Pamantayan	Kitang-kita ang evidensiya 3	May konting evidensiya 2	Walang evidensiya 1
Malinis ang pagkukulay sa larawan.			
Malinis ang pagguhit ng larawan.			
Tama ang kulay na ginamit upang maipakita ang tint at shade.			
Natapos sa itinakdang oras ang gawain.			

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Buoin ang talata sa ibaba. Piliin ang sagot sa kahon. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Ang kulay ay magkakaiba. May mga kulay na maliwanag at madilim. Ang kaliwanagan o kadiliman ng kulay ay tinatawag na _____. Ang _____ ay maliwanag ang valyu o **value** na nabuo sa pamamagitan ng paghahalo ng anumang kulay sa _____. Halimbawa, ang **pink** ay tint ng **red** at ang **light blue** ay tint ng **blue**. Samantalang ang _____ ay ang madilim na valyu na nabuo sa pamamagitan ng paghahalo ng anumang kulay sa itim.

black	value	pink
puti	shades	tints

Pagguhit ng Tanawin

Aralin

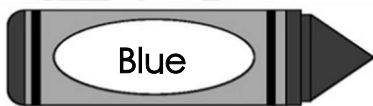
I

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang makaguguhit ka ng isang tanawin sa isang partikular na oras sa araw at makapili ng mga kulay na nagpupuno sa bawat isa para makalikha ng ninanais na damdamin.

Ang mga pintor ay gumagamit ng iba't ibang mga kulay para maipahayag ang kanilang nadarama o damdamin. Ang emosyon ay makikita sa pamamagitan ng paggamit ng mainit at malamig na kulay.

Ang malamig na kulay ay binubuo ng asul, lila, at berde. Ito ay nakapagbibigay ng malamig na pakiramdam at katahimikan. Ang mainit na kulay naman ay ang dilaw, kahel, at pula. Sila ay nagbibigay ng mainit at masayang pakiramdam.

Malamig na kulay

Asul (Blue)

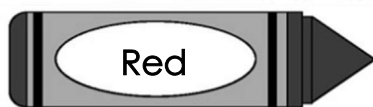

Lila (Violet)

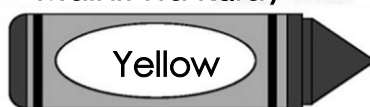

Berde (Green)

Mainit na kulay

Pula (Red)

Dilaw (Yellow)

Kahel (Orange)

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Magtala sa Hanay A ng limang bagay na may kulay pula, sa Hanay B ang mga bagay na kulay dilaw, at sa Hanay C naman ang mga kulay kahel. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

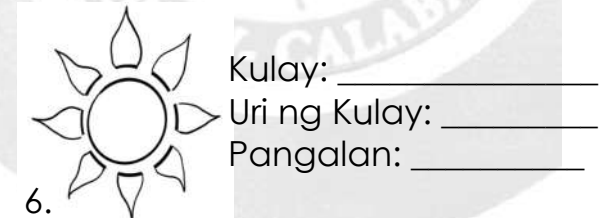
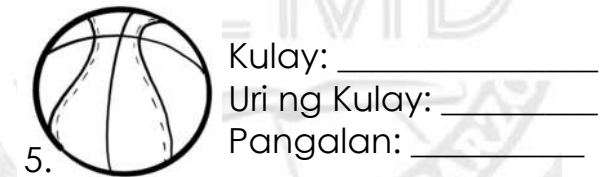
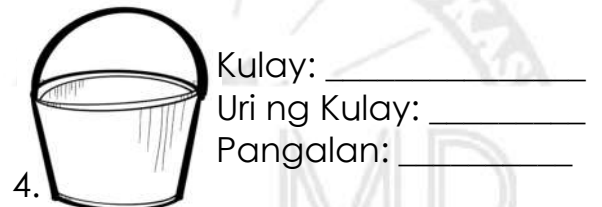
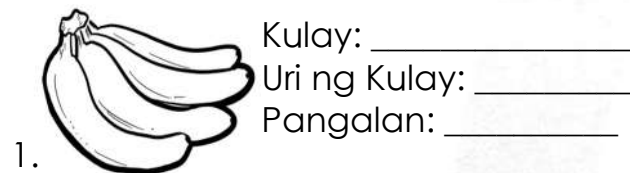
Hanay A Kulay Pula	Hanay B Kulay Dilaw	Hanay C Kulay Kahel
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.
5.	5.	5.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Gumuhit ng tatlong (3) larawan na gagamitan lamang ng mainit na kulay. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Gumuhit ng tatlong (3) larawan na gagamitan lamang ng malamig na kulay. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Iguhit sa iyong sagutang papel ang mga larawan na nasa ibaba. Isulat ang kulay, uri ng kulay (mainit o malamig), at pangalan ng larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Ano-ano ang mga kulay na mainit at malamig? Magbigay ng halimbawa sa bawat kulay sa pamamagitan ng pagguhit nitó. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Mainit na Kulay

Malamig na Kulay

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Pumili ng oras sa umaga at gumuhit ng dalawang tanawin. Ang isa ay mainit na kulay. At ang isa naman ay malamig na kulay. Humingi ng tulong kina ate/kuya o kung sino ang kasama sa bahay. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Mainit na Kulay

Malamig na Kulay

A

Buoin ang talata sa ibaba. Piliin ang sagot sa kahon. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Ang mga _____ ay gumagamit ng iba't ibang mga kulay para maipahayag ang kanilang nadarama o damdamin. Ang _____ ay makikita sa pamamagitan ng paggamit ng mainit at malamig na kulay.

Ang _____ na kulay ay binubuo ng asul, lila, at berde. Ito ay nakapagbibigay ng malamig na pakiramdam at katahimikan. Ang _____ na kulay naman ay ang dilaw, kahel, at pula. Sila ay nagbibigay ng mainit at masayang pakiramdam.

puti

pintor

malamig

doktor

emosyon

mainit

Pagguhit ng Ligaw na Hayop

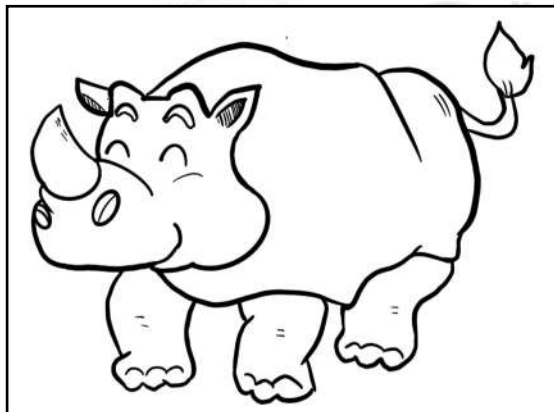
Aralin

I

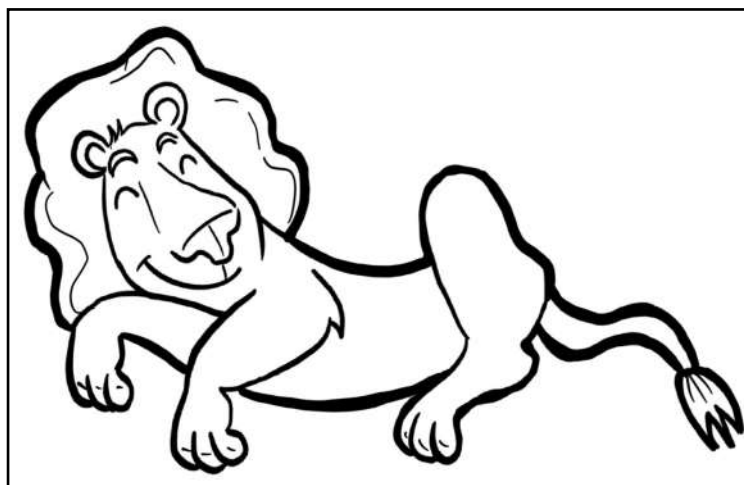
Pagkatapos ng araling ito, inaasahang matalakay ang katangian ng isang ligaw na hayop sa pamamagitan ng maraming pagguhit ng kanilang balát gamit ang lapis.

D

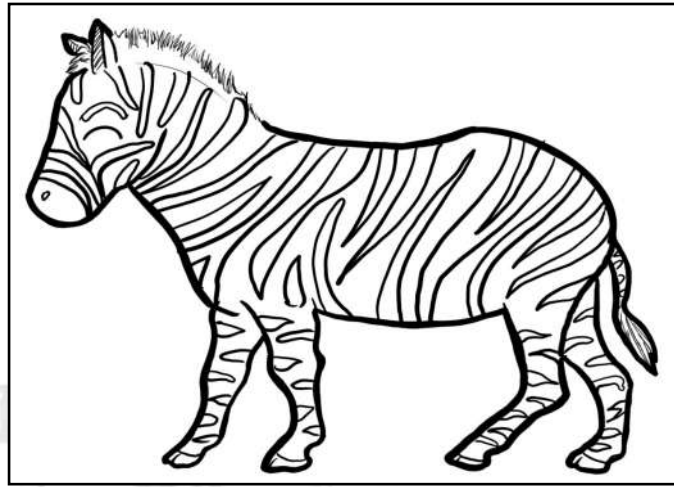
Gawain sa Pagkatuto Bílang 1: Tingnan ang larawan sa ibaba. Iguhit ang larawan gamit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testúra ng balát ng hayop. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Gawain sa Pagkatuto Bílang 2: Tingnan ang larawan sa ibaba. Iguhit ang larawan gamit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testúra ng balát ng hayop. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

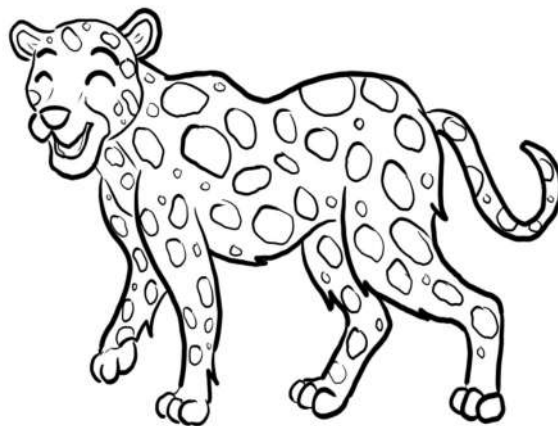
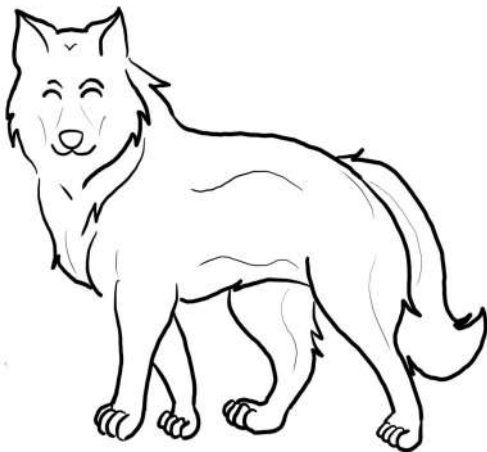

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Tingnan ang larawan sa ibaba. Iguhit ang larawan gamit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testúra ng balát ng hayop. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Tingnan ang hayop sa ibaba. Iguhit ang larawan gamit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testúra ng balát ng hayop. Gawin ito sa malinis na puting papel. Sagutin ang mga tanong sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Ano ang tawag sa mga hayop na iyong iginuhit?
2. Paano mo mailalarawan balát ng hayop na iyong iginuhit?
3. Ano'ng ginawa mo para maipakita ang testúra ng balát ng hayop?
4. Nasiyahan ka ba sa iyong ginawa? Bakit?

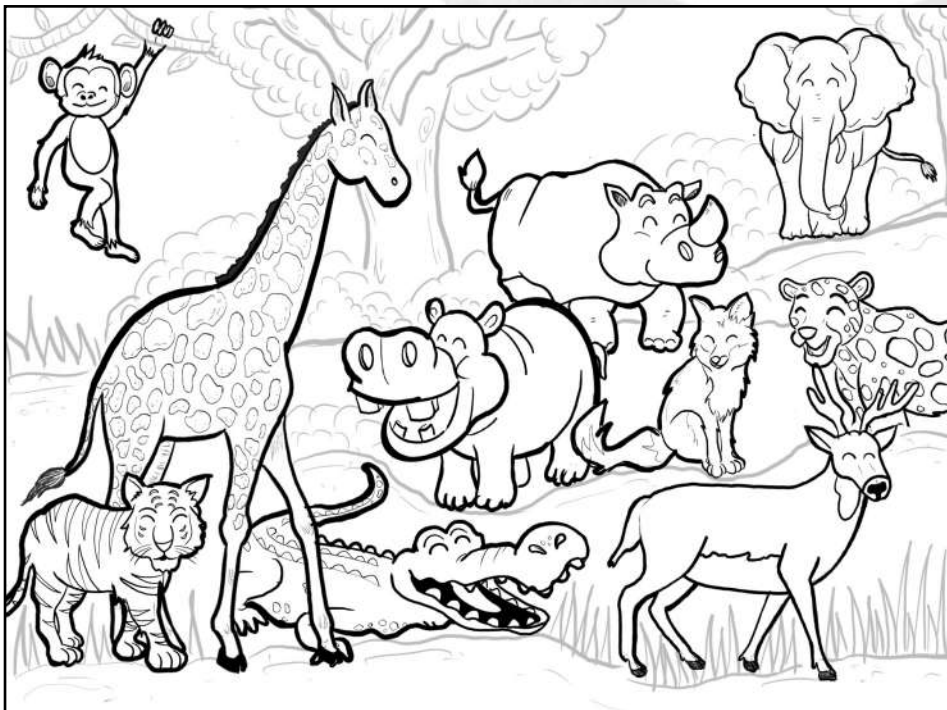
Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Mag-isip ng ligaw na hayop at iguhit ito gámit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testúra ng balát ng hayop. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Ano ang tawag sa hayop na iyong iginuhit?
2. Paano mo mailalarawan ang balát ng hayop na iyong iginuhit?
3. Ano ang ginawa mo para maipakita ang testúra ng balát ng hayop?
4. Nasiyahan ka ba sa iyong ginawa? Bakit?

A

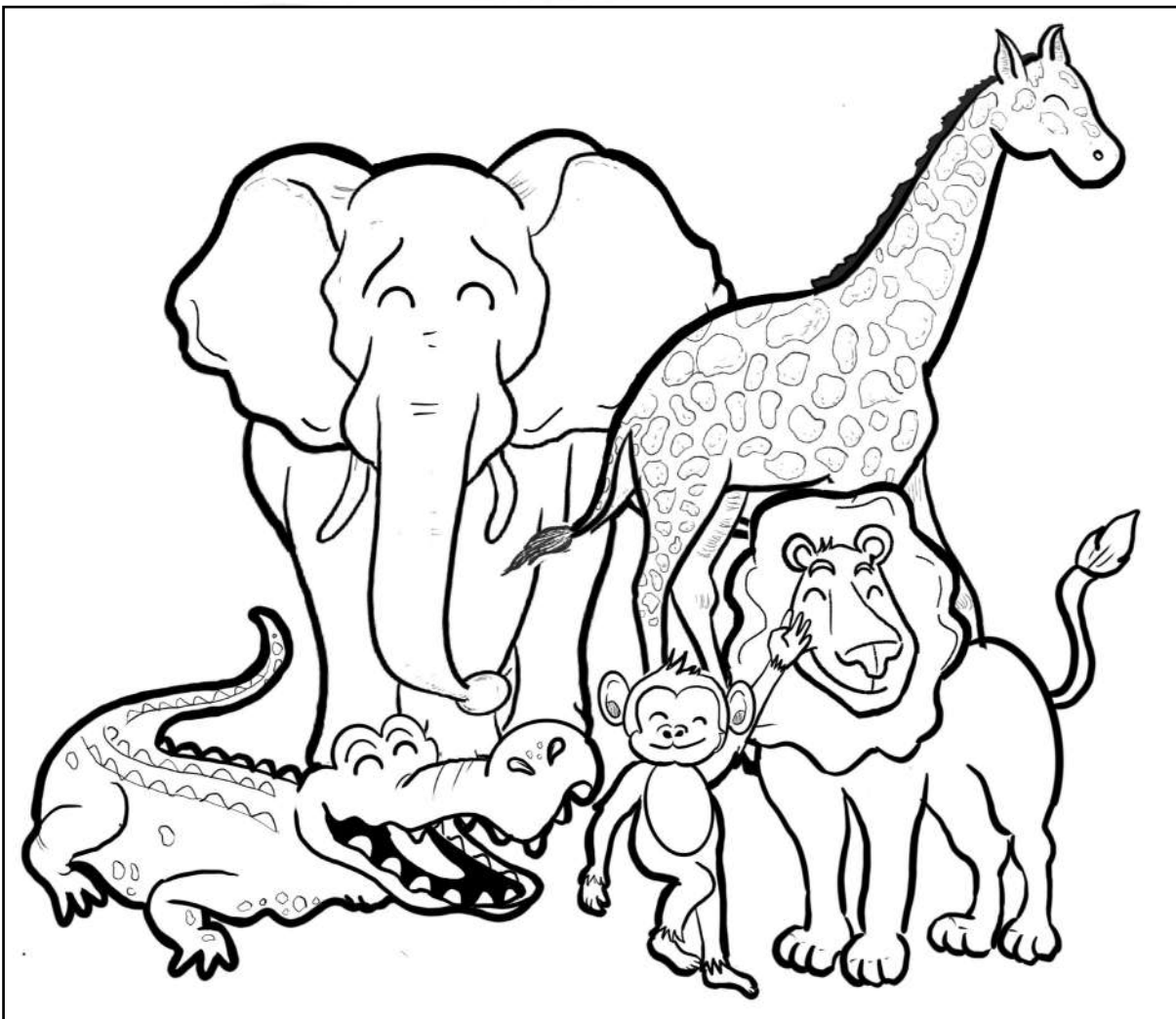
Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Tingnan ang hayop sa ibaba. Iguhit ang larawan gámit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testúra ng balát ng hayop. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Ano-ano ang mga hayop na iyong iginuhit?
2. Paano mo mailalarawan ang balát ng hayop na iyong iginuhit?
3. Ano'ng ginawa mo para maipakita ang testúra ng balát ng hayop?
4. Nasiyahan ka ba sa iyong ginawa? Bakit?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Tingnan ang hayop sa ibaba. Iguhit ang larawan gamit ang lapis. Dagdagan ng mga linya upang makita ang testura ng balát ng hayop. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Ano ang tawag sa hayop na iyong iginuhit?
2. Paano mo mailalarawan ang balát ng hayop na iyong iginuhit?
3. Ano'ng ginawa mo para maipakita ang testúra ng balát ng hayop?
4. Nasiyahan ka ba sa iyong ginawa? Bakit?

Pagpapahalaga sa mga Pilipinong Pintor

Aralin

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang mapahalagahan mo na ang mga Pilipinong pintor ay tunay na nakaguguhit ng tanawin gamit ang kaniya-kaniyang estilo at nakikilala sila sa kanilang natatanging pamamaraan ng pagpili ng kulay upang makalikha ng armonya.

Tingnan ang larawan sa ibaba na ipininta ni Felix Hidalgo. Tungkol saan ang larawan? Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor.

Hidalgo's *La vendedora de lanzones* (1875)

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Felix Hidalgo. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor ?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Araceli Dans. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Araceli Dans. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Jonahmar Salvosa . Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor ?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Jonahmar Salvosa. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor ?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Jorge Pineda. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor ?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Tingnan ang larawan sa ibaba na ginawa ni Jorge Pineda. Sagutin ang mga tanong. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tungkol saan ang larawan?
2. Makatotohanan ba ang larawan na ginawa ng pintor ?
3. Bigyan ng pamagat ang larawan.

Susi sa Pagwawasto

ARALIN 2
Gawain 7
mayaman, katangian maganda,
tekstura, balat

Gawain 8
Matigas-buwaya, kalabaw
malambot – kambing, cheetah,
daga, aso, palaka
makinis – isda, ahas, baboy

ARALIN 3
Gawain 7
kumplementaryo, magkaparehas,
berde, dilaw, kahel

PIVOT Assessment Card for Learners

Personal na Pagtatása sa Lebel ng Performans para sa Mag-aaral

Pumili ng isa sa mga simbolo sa ibaba na kakatawan sa iyong naging karanasan sa pagsasagawa ng mga gawain. Ilagay ito sa Hanay ng LP o Lebel ng Performans. Basahin ang deskripsiyon bilang gabay sa iyong pagpili.

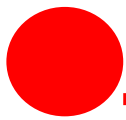

- ★ -Nagawa ko nang mahusay. Hindi ako nahirapan sa pagsagawa nito. Higit na nakatulong ang gawain upang matutuhan ko ang aralin.
- ✓ -Nagawa ko nang maayos. Nahirapan ako nang bahagya sa pagsasagawa nito. Nakatulong ang gawain upang matutuhan ko ang aralin.
- ? -Hindi ko nagawa o nahirapan ako nang labis sa pagsasagawa nito. Hindi ko naunawaan ang hinihingi sa gawain. Kailangan ko pa ng paglilinaw o dagdag kaalaman upang magawa ko ito nang maayos o mahusay.

Gawain sa Pagkatuto

Week 1	LP	Week 2	LP	Week 3	LP	Week 4	LP
Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8	
Week 5	LP	Week 6	LP	Week 7	LP	Week 8	LP
Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8	

Paalala: Magkaparehong sagot ang ilalagay sa LP o Lebel ng Performans sa mga gawaing nakatakda ng higit sa isang linggo o week. Halimbawa: Ang aralin ay para sa Weeks 1-2, lalagyan ang hanay ng Week 1 at Week 2 ng magkaparehong ★, ✓, ?.

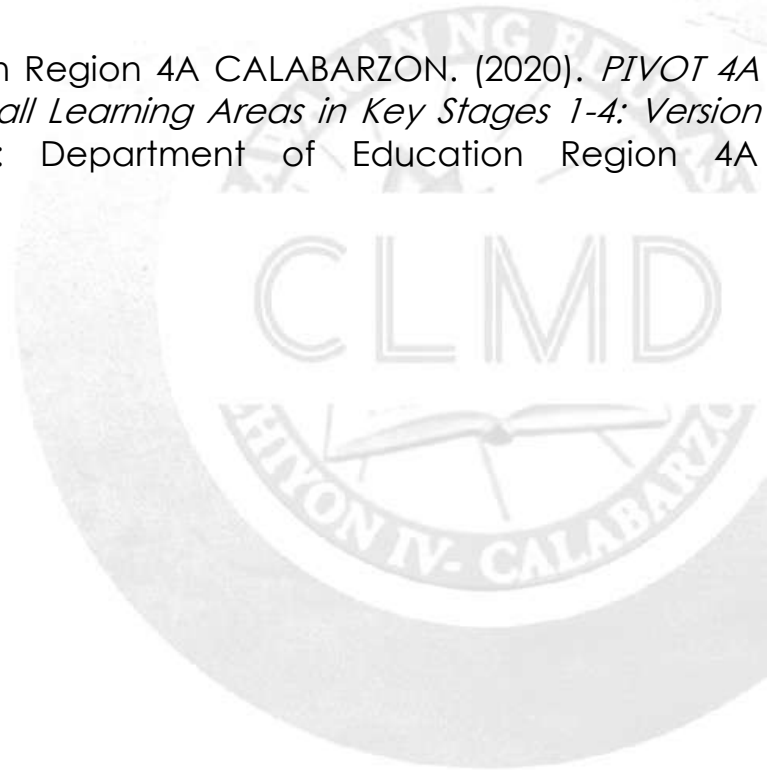
Sanggunian

Department of Education. (2015). *MAPEH 3: Patnubay ng Guro*. Pasig City: Department of Education.

Department of Education. (2015). *MAPEH 3: Learner's Material*. Pasig City: Department of Education.

Department of Education. (2020). *K to 12 Most Essential Learning Competencies with Corresponding CG Codes*. Pasig City: Department of Education Curriculum and Instruction Strand.

Department of Education Region 4A CALABARZON. (2020). *PIVOT 4A Budget of Work in all Learning Areas in Key Stages 1-4: Version 2.0*. Cainta, Rizal: Department of Education Region 4A CALABARZON.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education Region 4A CALABARZON

Office Address: Gate 2, Karangalan Village, Cainta Rizal

Landline: 02-8682-5773 locals 420/421

Email Address: lrmd.calabarzon@deped.gov.ph

